

BESZÁMOLÓ AZ MTA-BTK LENDÜLET BÁZIS KUTATÓCSOPORT NYILVÁNOS PROJEKTNYITÓ ELŐADÓNAPJÁRÓL

KISS VIKTÓRIA¹ – MELIS ESZTER²

Magyar Régészeti Társaság 13. évf. (2024) 2. szám, pp. 80–81.

Az MTA-BTK Lendület Bázis Kutatócsoport projektnyitó előadónapja „Bronzkori társadalmi-gazdasági stratégiák a Közép-Duna vidéken: digitális adatBÁZIS (Kr. e. 2500–1500)” címmel került megrendezésre 2024. május 28-án az MTA Humán Tudományok Kutatóházában. Az előadások az MTA-BTK Lendület Mobilitás projekt (2015–2022) eredményeit, valamint a 2023. december 1-től a HUN-REN Bölcsészettudományi Kutatóközpont Régészeti Intézetében induló Lendület Bázis projekt céljait és terveit mutatták be. Az érdeklődők megismerhették a korábbi kutatások során létrejött multidiszciplináris (régészeti, biorégészeti, archeometriai, kronológiai és lelőhelyhálózati) kutatási adatállományok közzétételének céljával kialakított strukturált digitális tárolási rendszert is (1–2. képek).

Kiss Viktória bevezető előadásában a Lendület Haladó kategóriában elnyert támogatás előzményeit, céljait, valamint a társadalmi szerveződés, gazdasági erőforrások és településhálózatok témacsoportokon alapuló struktúráját ismertette. Kulcsár Gabriella bemutatta a projektben tervezett négy felhőalapú adatbázis szerkezetét, helyét a Magyarország Digitális Régészeti Atlasza munkacímű, a HUN-REN BTK Régészeti Intézetéhez kapcsolódó fejlesztés keretében, valamint nemzetközi kapcsolódási pontjait.

A következő szekció a társadalmi szerveződés témacsoportéhoz kapcsolódóan a biorégészeti kutatásokat helyezte fókuszába. Melis Eszter és Major István (HUN-REN ATOMKI) előadásai a réz- és bronztárgyakban rendkívül gazdag nagyecenki temetkezések régészeti elemzésének, abszolút keltezésének, valamint stabilizotópos vizsgálatának előzetes eredményeit és a Lendület Bázis projektben tervezett további kutatási lehetőségeket prezentálták. Szécsényi-Nagy Anna (HUN-REN BTK, Archeogenetikai Intézet) Közép-Európa Kr. e. 3–2. évezredbeli archeogenetikai kapcsolatairól beszélt átfogóan, több esetben kitérve a Len-

Bronzkori társadalmi-gazdasági stratégiák a Közép-Duna vidéken: digitális adatBÁZIS (Kr. e. 2500–1500)

Az MTA-BTK Lendület Bázis Kutatócsoport projektnyitó előadónapja

10.00–10.10 Köszöntő	12.30–12.50 Fülöp Kristóf Hamvasztás és lenyomata a tájban. A máglyahelyek vizsgálati lehetőségei a kísérleti régészet eszközeivel
10.10–10.30 Kiss Viktória Bevezető - A Lendület Bázis projekt céljai	Ebédszünet
10.30–10.50 Kulcsár Gabriella Bronzkori adatbázisok (Kr. e. 2500–1400) — A Magyarország Digitális Régészeti Atlasza kezdeményezés pilot projektje	13.50–14.10 Angyal Anikó–Dani János–Döncöz Boglárka–Kertész Zsófia–Szikszai Zita–Tarbay János Gábor Régészeti fémtárgyak vizsgálata az ATOMKI Örökségtudományi Laboratóriumában
Szünet	14.10–14.30 F. Romhányi Beatrix Gazdasági erőforrások diakrón értelmezési és modellezési lehetőségei
11.10–11.30 Melis Eszter A biorégészet lehetőségei egy kisebb régió társadalmi szerveződésének kutatásában	14.30–14.50 P. Fischl Klára Regionális lelőhelyhálózati kutatások Kelet-Magyarországon
11.30–11.50 Major István Táplálkozás vizsgálatok izotópok segítségével a nagyecenki középső bronzkori temető példáján	14.50–15.10 Szabó Nóra Középső bronzkori térszerveződés és településhálózati kutatások Közép-Magyarországon
11.50–12.10 Szécsényi-Nagy Anna Archeogenetikai körkép a Kr. e. 3–2. évezredbeli Közép-Európából	15.10–15.30 Szeverényi Vajk Településen belüli temetkezések adatbázisa és értelmezése
12.10–12.30 Hajdu Tamás–Gémes Anett–Szeniczey Tamás–Gyenesei Katalin–Kiss Krisztián–Claudio Cavazzuti–Fülöp Kristóf–Kulcsár Gabriella–P. Fischl Klára–Tarbay János Gábor–Viczó Magdolna–McCall, Ashley–Horváth Anikó–Palcsu László–Major István–Molnár Mihály–Szabó Géza–Mester Edit–Szeverényi Vajk–Pap Ildikó–Dani János–Kiss Viktória A vég kezdete vagy a kezdet vége? Biorégészeti eredmények Tiszafüreden egy záruló projekt kapcsán	15.30–16.00 Kérdések és zárás

Időpont: 2024. május 28., kedd 10–16 óra
Helyszín: MTA Humán Tudományok Kutatóháza, 1097 Budapest, Tóth Kálmán utca 4., földszinti konferenciaterem
Regisztráció: <https://forms.gle/NSjAH6dy5Y1z2wi7>

MTA-BTK Lendület Bázis Kutatócsoport

1. kép. A projektnyitó előadónap részletes programja (grafika: Szabó Nóra)

¹ HUN-REN BTK Régészeti Intézet; e-mail: kiss.viktoria@abtk.hu

² HUN-REN BTK Régészeti Intézet; e-mail: melis.eszter@abtk.hu

2. kép. Az előadónap résztvevői (fotó: Hátori Péter)

dület Mobilitás projektben vizsgált Kárpát-medencei esettanulmányokra.

Hajdu Tamás (ELTE TTK) és szerzőtársai a nagy sírszámú tiszafüredi középső, illetve késő bronzkori temetőt elemző NKFIH projektük (FK128013) multidiszciplináris eredményeit mutatták be. Az előadás felvillantotta a Lendület Mobilitás Kutatócsoporttal együttműködésben, szintén Tiszafüreden felfedezett, a Füzesabony-kultúrához köthető településrészlet feltárása során napvilágot látott középső bronzkori tömegsírhoz kapcsolódó munkát is. Kutatócsoportunk fiatal munkatársa, Fülöp Kristóf előadásának témája a hamvasztás helyszíneinek, a máglyahelyeknek a kísérleti régészet

eszközeivel történő kutatása volt, középpontban ezek utóéletének vizsgálati lehetőségeivel.

A délutáni prezentációk elsősorban a gazdasági erőforrások és a településhálózatok témaköréhez kapcsolódtak. A debreceni HUN-REN ATOMKI-ban végzett fémtárgy-analitikai eredményeket és kutatási módszereket munkatársai nevében Kertész Zsófia ismertette. F. Romhányi Beatrix a bronzkori és a középkori fémnyersanyag-ellátás hasonlóságából kiindulva a gazdasági erőforrások értelmezésének és modellezésének diakrón szempontjait vázolta fel.

A szorosabban vett településhálózati kutatásokra koncentráltak P. Fischl Klára és Szabó Nóra előadásai kelet- és közép-magyarországi középső bronzkori esettanulmányok alapján. Szeverényi Vajk (Déri Múzeum) témája a településeken belül előkerült emberi maradványokkal foglalkozott; ezen adatok és értelmezési lehetőségek számos ponton kapcsolódnak a társadalmi szerveződés és a települések értékelésének témaköréhez.